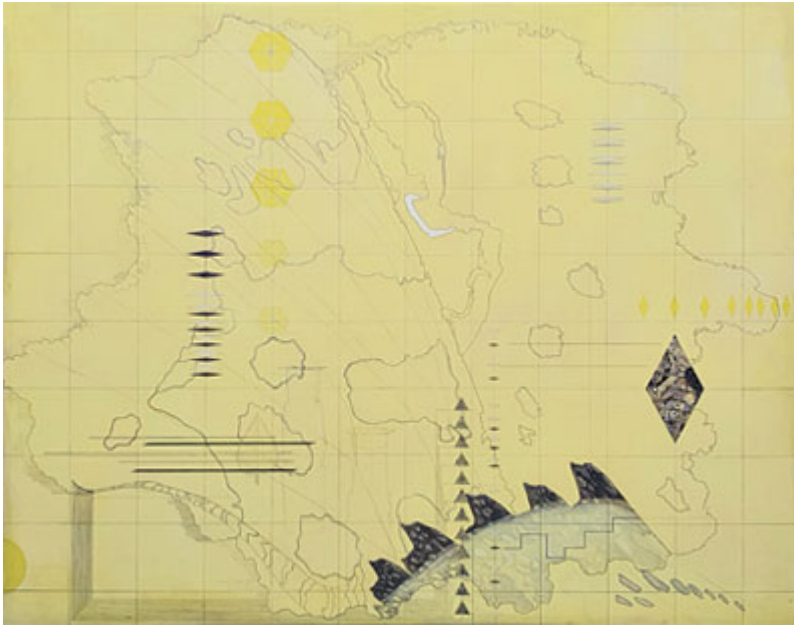

www.omkonst.se:

Aktualitet i stillsam men glödande form

I panterns pupill – Lunds konsthall, 11/9 2021–23/1 2022

Text: Kristina Maria Mezei

Score for the Plant Drumming Butterfly (Yellow Admiral Drum Pattern)

© Christine Ödlund

(Klicka på bilden för hög upplösning)

Nekton (beskuren)

© Jimmy Durham

(Klicka på bilden för hög upplösning)

Vad har museer gemensamt med djurparker? Särskilt naturhistoriska och biologiska museer. De kan liknas vid kyrkogårdar där det levande och föränderliga förvandlas till artefakter. Det är vad Noor Abuarafeh kommer fram till när hon i sitt videoverk fritt och associativt spekulerar kring människor och insekter. Steget därefter är inte långt till kolonialism och hierarkiska, identitetsskapande värderingar, kopplade till djur.

I panterns pupill är rubriken för Lunds konsthalls utställning. Här sammanförs parallella världar genom inblick i sju olika konstnärskap från världen över. De förenas genom ett slags gränsöverskridande forskning där flera discipliner länkas samman, samtidigt som både metod och resultat visualiseras med konstnärlig och poetisk uppfinningsrikedom. Det är kanske inte alltid som högkvalitativa formuleringar parerar angelägna budskap. Men de är drabbande, överraskande, egensinniga eller högst traditionella och därtill laddade med fördjupat engagemang, utan att förvandlas till aktivism. Insikten om antropocenerans skadeverkningar för allt levande på jorden och dess framtid är snarare mer än mindre manifestativt formulerad.

Ur A table full of strangers (The end of cosmic loneliness) © Kristina Buch*Sep.2, 2021 Vespa crabo*. Stillbild ur videofilm ©

Henrik Håkansson

Installationsvy © Petrit Halilaj

Aug 12 (After Robert Ryman, *Untitled*, 1965) © Henrik Håkansson

Rainer Maria Rilke var inte främmande för parallella världar. Han skrev dikter om bland annat änglar, växter, myter och landskap. Den välkända dikten, *Pantern, I Jardin des Plants*, kan ses som en metafor för människans liv på jorden. Men utställningen efterfrågar i sin tolkning snarare ett språk och refererar till panterns genuina förståelse av omvärlden som antyds i sista strofen. "Blott sällan öppnas ljudlöst en pupills / ridå –. En bild drar in då, som ska fara, / Igenom kroppens spända stillhet tills / I hjärtat den hör upp att vara." (Malte Perssons översättning)

Christine Ödlund fortsätter sin konstnärliga forskning kring växters och djurs kommunikation. Naturvetenskap, metafysik och musik flätas samman. En stor målning tolkar den gula amiralfjärilens rytmiska trummande som handlade det om ett kosmiskt partitur. Bakom en filmsekvens hör vi det i själva verket för mänskliga öron ohörbara trummande ljudet som fjärilen åstadkommer på ett nässelblad.

Också Henrik Håkansson har intresserat sig för ljuden i djurens samspel och byggt upp miljöer för att studera olika djurs behov av egna världar. Nu visar han målningar efter en måltid: getingar har fått knapra på ytor som konstnären täckt med sockerlösning och giftfri färg. Mönstret i målningen speglar i slutändan ett estetiskt-naturvetenskapligt kunskapande. Rester, flagor i vitt, som enligt målningens underrubrik anknyter till den amerikanske konstnären Robert Ryman, en av dessa "vitmålare" som sökte reduktion och tomhet i den vita färgen.

Coyote: *I like America and America Likes Me* © Joseph BeuysUr *A table full of strangers (The end of cosmic loneliness)* © Kristina Buch

Att museisamlingar med uppstoppade djur kan användas i nationsbyggande och identitetsstärkande syfte driver Petrit Halilajs stora installation. Han har hämtat fram slitna, tomma och undanställda vitriner ur det nerlagda naturhistoriska museets källare i Kosovos huvudstad Pristina, och stoppat upp några djur med en blandning av jord och gödsel, laddade material för både förgänglighet och hemmahörighet, symboler för ära och förnedring. Utan den utförliga förhistorien och utan förklaringar i ord ger dock installationen ett ganska magert intryck.

Nyfikenheten på och närheten till djurens varseblivning har drivit Kristina

Poisoned by men in need of some love (grus antigone) © Petrit Halilaj

Buchs tidigare projekt. Under coronapandemins isolering har hon tecknat djur och insekter, stora som små. De nertonade bilderna har fått sin styrka genom meditativ koncentration och de har en mild detaljrik saklighet som överskrider äldre naturvetenskapliga illustrationer. Djuren är lika stora, de skildras utan hierarkiska värderingar, och deras blick möter betraktarens utan rädsla.

Jimmy Durham och Joseph Beuys tillhör den äldre kategorin av konstnärer som visar utvecklingens båge i konfrontation med eller genom samlevnad mellan människor och djur. Den ikoniska performance från 1974 *Coyote: I like America and America Likes Me* kan ses i sin timmeslånga helhet. De tre dagar Beuys tillbringade i en bur tillsammans med en prärievarg invaggar oss i tron att vargen accepterar människan, att avståndet mellan kultur och natur inte är stort.

I panterns pupill är en tankeväckande utställning som sammanför flera ämnesspår och mycket olika konstnärliga förhållningssätt. Och som har en stillsam men glödande aktualitet. Den mångfacetterade sammanställningen hade vunnit på ett rikligare urval. Men Lunds konsthalls alltid kostnadsfria utställningskatalog ger en bra vägledning och kortfattad bakgrund för varje konstnär.

Lund 2021-09-30 © Kristina Maria Mezei

Lunds konsthall | Omkonsts startside

Dela artikeln via Facebook: [Omkonst Facebook](#)>>

Vill du kommentera artikeln maila till redaktion@omkonst.com